

Голові спеціалізованої вченої ради Д 17.051.07

Запорізького національного університету,

доктору юридичних наук, професору

Коломоєць Т.О.

ВІДГУК

доктора юридичних наук, професора,
заслуженого працівника освіти України

ДУБИНСЬКОГО Олега Юрійовича

на дисертаційну роботу

Шаронової Наталії Олександрівни

на тему «Адміністративні послуги, що надаються іноземцям підрозділами

Державної міграційної служби України»

подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук

за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес;

фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дослідження. Тема наукової роботи Шаронової Н.О. є безумовно актуальною та своєчасною оскільки вирішення проблеми якісного надання адміністративних послуг іноземцям, а перед усім підрозділами Державної міграційної служби України є запорукою інвестиційної привабливості нашої країни та способом укріплення міжнародно-правових відносин на світовій арені.

В межах дисертаційного дослідження здійснено наукове узагальнення теоретичних підходів та практичних проблем, пов'язаних з адміністративно-правовим забезпеченням порядку надання іноземцям адміністративних послуг підрозділами Державної міграційної служби України, а також розроблення низки пропозицій щодо внесення змін і доповнень до чинного законодавства, спрямованих на вдосконалення адміністративно-правових засад надання таких послуг.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є однією з перших у вітчизняній юридичній науці спроб визначити основні

напрями вдосконалення адміністративно-правового забезпечення надання адміністративних послуг іноземцям ДМСУ як ключового напрямку реалізації Державної міграційної політики України.

З урахуванням сучасних підходів, наявних у юридичній науці, дисертанткою сформульовано основні параметри завдання, яке розв'язується у дисертаційній роботі, та концептуальні засади їх розкриття, а також спрямовано одержані результати на виявлення і формулювання сучасних обґрунтованих пропозицій і рекомендацій організаційного та правового змісту щодо формування міграційної політики суб'єктом яких є іноземні громадян в Україні.

На виконання задач дослідження в межах дисертації було з'ясовано поняття, розкрито зміст та види адміністративних послуг, що надаються підрозділами Державної міграційної служби; визначено нормативно-правові засади, організаційне та інформаційне забезпечення надання адміністративних послуг іноземцям підрозділами Державної міграційної служби; виокремлено європейські стандарти надання адміністративних послуг іноземцям та запропонувати напрями їх впровадження в Україні; розкрито зміст надання адміністративної послуги щодо реєстрації іноземців на території України; визначено особливості процедури надання дозволу на тимчасове проживання іноземцям на території України; з'ясовано особливості процедури надання адміністративної послуги щодо отримання іноземцем документів на імміграцію; систематизовано критерії оцінки якості надання адміністративних послуг іноземцям підрозділами Державної міграційної служби та визначити відповідальність за їх недотримання; виокремлено особливості досудового та судового оскарження дій, рішень чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо надання адміністративних послуг іноземцям.

Загальне позитивне враження від представленого дослідження підкріплюється отриманими результатами, які характеризують його **наукову новизну**.

Дисертанткою запропоновано визначення поняття адміністративно-правового забезпечення надання адміністративних послуг іноземцям як здійснюваного уповноваженими суб'єктами за допомогою норм адміністративного права через спеціальний механізм упорядкування, закріплення, реалізації, захисту та охорони прав, свобод та законних інтересів іноземців, які перебувають на території України. Обґрунтовано, що зміст адміністративно-правового забезпечення надання адміністративних послуг іноземцям в Україні становлять такі п'ять елементів: 1) об'єкт адміністративно-правового забезпечення; 2) суб'єкт адміністративно-правового забезпечення; 3) адміністративно-правові норми; 4) адміністративно-правові відносини; 5) заходи, засоби, форми та методи адміністративно-правового забезпечення.

Систематизовано шляхи можливого впровадження зарубіжного досвіду правового регулювання та практики діяльності органів публічної адміністрації щодо надання адміністративних послуг іноземцям, зокрема: уніфікації процедури реєстрації місця проживання та перебування громадян, спростивши її для іноземців, переклавши обов'язок з реєстрації їх місця проживання (перебування) на осіб, які їх приймають (готелі, власники житла, гуртожитки, організації, в яких вони працюють, навчаються та ін.), застосовуючи повідомну процедуру реєстрації без відмітки в документах іноземця, а занесенням інформації до систематизованих баз даних, доступ до яких повинні мати всі суб'єкти владних повноважень;

В результаті дослідження запропоновано та обґрунтовано основні напрями удосконалення правового регулювання надання адміністративних послуг іноземцям підрозділами ДМСУ, а саме: закріплення на рівні постанови КМУ повного переліку адміністративних послуг, що надаються іноземцям в Україні з розподілом на ті, що надаються на безоплатній та на платній основі, а також чіткого розміру плати за надання адміністративних послуг; процедури надання таких послуг, визначені у відомчих НПА, мають бути приведені у відповідність до норм Закону України «Про

адміністративну процедуру»; закріплення на рівні наказів ДМСУ стандартів адміністративних послуг, що надаються іноземцям, строків, порядку та послідовності виконання процедурних дій щодо надання територіальними органами та підрозділами ДМСУ цих адміністративних послуг, а також чіткого визначення підстав для відмови у наданні таких послуг.

В роботі дістали подальшого розвитку наукові підходи щодо систематизації правових актів, які тією чи іншою мірою регламентують підстави, умови та порядок надання адміністративних послуг іноземцям органами ДМС України; щодо вдосконалення підстав та порядку надання адміністративних послуг іноземцям; щодо спрощення процедури надання дозволів на тимчасове перебування іноземців в Україні та інші.

Повнота викладу основних результатів дисертації в наукових фахових виданнях. Повнота висвітлення результатів дослідження зумовлена тим, що основні положення та результати дисертації викладено в 4 наукових статтях, з яких 3 статті опубліковані в наукових виданнях, що визнані як фахові з юридичних наук, та 1 стаття – у зарубіжному науковому виданні, а також у 3 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Дисертаційне дослідження виконане автором самостійно з використанням останніх досягнень теорії конституційного та адміністративного права. Усі сформульовані в ньому положення, висновки та пропозиції обґрунтовані на основі особистих досліджень дисертантки. Для аргументації власних положень і висновків дослідниця використовувала напрацювання інших учених, належні посилання на які містяться у роботі.

Дисертацію оформлено відповідно до вимог, встановлених МОН України.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони мають як науково-теоретичну, так і практичну сферу застосування. Положення та висновки дисертації можуть бути підґрунтям для подальшого дослідження бути основою для подальших наукових досліджень процедур надання адміністративних послуг іноземцям на території України.

Дискусійні положення дисертаційного дослідження. У цілому позитивно оцінюючи дисертацію Шаронової Н.О. необхідно висловити ряд зауважень, звернути увагу на твердження, що викликають сумніви та можуть слугувати підґрунтям для дискусії під час її захисту:

1. Слід позитивно відмітити те, що при визначені актуальності теми дослідження дисертантка зазначає науковий доробок дослідження питань правої природи, сутності та змісту адміністративних послуг, однак, нажаль, лише частково виокремлює здобутки тих авторів, предметом дослідження яких були адміністративні послуги, що надаються іноземцям на території України.

2. У висновках авторка систематизує шляхи можливого впровадження зарубіжного досвіду правового регулювання та практики діяльності органів публічної адміністрації щодо надання адміністративних послуг іноземцям, зокрема пропонує уніфікувати процедури реєстрації місця проживання та перебування громадян, спростивши її для іноземців, переклавши обов'язок з реєстрації їх місця проживання (перебування) на осіб, які їх приймають (готелі, власники житла, гуртожитки, організації, в яких вони працюють, навчаються та ін.), застосовуючи повідомну процедуру реєстрації без відмітки в документах іноземця, а занесенням інформації до систематизованих баз даних, доступ до яких повинні мати всі суб'єкти владних повноважень; збільшення інвестиційної квоти для іммігрантів зі 100 до 300 тисяч доларів Сполучених Штатів Америки та закріплення процедури її реалізації та перевірки законного походження грошей та гарантій їх цільового використання. В той же час слід відзначити, що дані пропозиції розраховані на майбутнє адже, по-перше, на сьогодні фактично відсутня відповідальність власників житла щодо реєстрації фізичних осіб, вона існує більше на корпоративному рівні, ніж на державному; по-друге, підвищення суми інвестиційної квоти має базуватись на фінансово-економічних показниках та має бути обґрунтованим.

3. Авторка приходить до висновку, що для удосконалення правового

регулювання надання адміністративних послуг іноземцям підрозділами ДМСУ доцільно закріпити на рівні постанови КМУ повний перелік адміністративних послуг, що надаються іноземцям в Україні, з розподілом на ті, що надаються на безоплатній та на платній основі, а також визначити чіткі розміри плати за надання адміністративних послуг, платність яких встановлена законами, що регулюють суспільні відносини у відповідних сферах, відповідно до розмірів, встановлених законами або актами Кабінету Міністрів України. В той же час варто було запропонувати конкретні норми проекту змін до цього НПА стосовно запропонованого авторкою положення, яке складає новизну її дослідження.

4. В підрозділі 1.3 роботи авторкою запропоновано окремі напрямки впровадження зарубіжного досвіду діяльності органів публічної адміністрації європейських країн щодо надання адміністративних послуг іноземцям, зокрема вказується на необхідність уніфікації процедури отримання права на постійне проживання іноземців в Україні та процедури отримання посвідки на постійне проживання; спрощення процедури продовження терміну перебування в Україні іноземців, які в період перебування не порушували законодавство шляхом запровадження повідомної процедури отримання дозволу (на кшталт повідомної процедури реєстрації дозволів для юридичних осіб); розширення категорії осіб, які можуть отримати першочергову квоту на імміграцію, доповнити її фахівцями технічних спеціальностей. У зв'язку з цим, цікаво було би почути думку авторки щодо уточнення, про які категорії таких фахівців йде мова і на чим обґрунтовується ваша позиція з приводу їх вибору.

5. В роботі в підрозділі 3.1 Ви досліджуєте критерії оцінки якості надання адміністративних послуг іноземцям підрозділами Державної міграційної служби та даєте оцінку ефективності їх діяльності, натомість бажано б було більш системно сформулювати на основі їх аналізу пропозиції щодо удосконалення їх діяльності у цій сфері.

Слід зазначити, що висловлені зауваження не впливають на позитивну

оцінку виконаної роботи і викликані скоріше наявністю новаторських ідей, а також складністю обраного предмету наукового аналізу.

На підставі викладеного, слід резюмувати, що дисертація «Адміністративні послуги, що надаються іноземцям підрозділами Державної міграційної служби України» є завершеною самостійною працею, в якій отримано ряд нових науково обґрунтованих теоретичних результатів, що в сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, що полягає у розкритті сутності та особливостей надання адміністративних послуг іноземцям підрозділами Державної міграційної служби України та виокремленні напрямів удосконалення чинного законодавства в сфері їх реалізації. Вона відповідає наказу МОН України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження наукових ступенів, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а її автор – Шаранова Наталія Олександрівна – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент -

**доктор юридичних наук, професор,
заслужений працівник освіти України
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова,
проректор з науково-педагогічної роботи,
економічних, юридичних
та соціальних питань**



Олег ДУБИНСЬКИЙ